

CERT-EU valdančiosios tarybos pirmininko, CERT-EU ir ENISA atsakymai į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą dėl ES institucijų, įstaigų ir agentūrų kibernetinio saugumo

1. Santrauka

Nuolat kintančioje kibernetinių grėsmių aplinkoje ES institucijoms, įstaigoms ir agentūroms, pastaraisiais metais vis dažniau patiriančioms itin sudėtingų kibernetinių išpuolių, kibernetinis saugumas tapo itin svarbiu ir skubiai sprendžiamu klausimu. Pagal savo įgaliojimus ENISA ir CERT-EU gali įvairiais lygmenimis teikti ES institucijoms, įstaigoms ir agentūroms vertingą paramą kibernetinio saugumo srityje. Šioje srityje viena iš pagrindinių priemonių, kurią tvirtai remia ENISA, CERT-EU ir CERT-EU valdančiosios tarybos pirmininkas, yra pasiūlymas dėl Europos Komisijos reglamento dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui ES institucijose, įstaigose ir agentūrose užtikrinti.

Todėl ENISA, CERT-EU ir CERT-EU valdančiosios tarybos pirmininkas palankiai vertina Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą dėl ES institucijų, įstaigų ir agentūrų kibernetinio saugumo, pateikiamą labai laiku, kad būtų galima spręsti ES institucijų, įstaigų ir agentūrų, kaip visumos, parengties lygio klausimą. Ataskaitoje aiškiai nurodyti pagrindiniai vaidmenys, kuriuos ENISA ir CERT-EU gali atlikti šioje srityje. Be to, joje pažymima, kad ES institucijų, įstaigų ir agentūrų kibernetinio saugumo padėčiai gerinti reikia papildomų išteklių ir konkrečių specialiai tam skirtų veiksmų.

Suprantant tai, ENISA, CERT-EU ir CERT-EU valdančiosios tarybos pirmininkas pritaria ataskaitos pagrindinėms pastaboms ir rekomendacijoms, kurios taip pat yra suderintos su Europos Komisijos siūlomu teisės akto projektu kibernetinio saugumo ir ES institucijų, įstaigų ir agentūrų informacijos saugumo srityse.

Kitame skirsnyje pateikiama komentarų, kuriais siekiama išsamiau paaiškinti tam tikras ataskaitos sritis, ypač susijusias su ENISA ir (arba) CERT-EU jau atliktu darbu, taip pat su tam tikrais numatomais veiksmais, kuriuos suplanavo ENISA ir (arba) CERT-EU, ypač ES institucijų, įstaigų ir agentūrų gebėjimų stiprinimo srityse. Kalbant apie rekomendacijas, ENISA ir CERT-EU pritaria 3 rekomendacijai (daugiau CERT-EU ir ENISA dėmesio skirti mažiau brandžioms ES institucijoms, įstaigoms ir agentūroms), konkrečiai skirtai šiems dviem subjektams.

2. Pagrindinės pastabos

ENISA ir CERT-EU pritaria pagrindinėms Audito Rūmų pastaboms. Atsižvelgiant į tai, toliau pateikiama papildomų paaiškinimų, visų pirma dėl veiksmų, kurių ėmėsi ENISA ir (arba) CERT-EU, taip pat dėl jau parengtų būsimos veiklos planų.

49 punktas

Dėl oficialaus prašymo, kurį Informacijos ir ryšių technologijų patariamasis komitetas nusiuntė CERT-EU valdančiosios tarybos pirmininkui dėl balsavimo teisių valdyboje, norėtume pateikti šiuos paaiškinimus.

Kadangi dabartinio tarpinstitucinio susitarimo peržiūrai prireiktų didelių išlaidų ir šiuo metu vykdant su reglamentu dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui Sąjungos institucijose, įstaigose ir agentūrose užtikrinti susijusį darbą jau buvo sprendžiamas decentralizuotų agentūrų atstovavimo klausimas, susitarta šį klausimą ilgalaikėje perspektyvoje formaliai išspręsti reglamentą priėmus. Kaip patvirtino pirmininkas, iki to laiko bus tęsiama dabartinė praktika, o Informacijos ir ryšių technologijų patarimojo komiteto atstovai vis tiek bus kviečiami pareikšti savo nuomonę ir į ją bus sąžiningai atsižvelgiama, kiek tik įmanoma.

66 punktas

2021 m. pabaigoje ENISA parengė kibernetinių pratybų veiksmų planą, į kurį konkrečiai įtrauktos ES institucijos, įstaigos ir agentūros. Atitinkamas ES institucijų, įstaigų ir agentūrų mokymo veiksmų planas bus pateiktas 2022 m. I ketvirtį.

3 apibrauktas tekstas

Nors tai nėra aiškiai nurodyta kaip veiklos rezultatai, ES institucijų, įstaigų ir agentūrų prašymu ENISA teikė joms paramą vykdant veiklą ir su jomis bendradarbiavo. Pvz., 2018 m. pagal 2.2 tikslą „Europos Sąjungos politikos įgyvendinimo rėmimas“:

- Europos Centrinis Bankas paprašė paramos kuriant Eurosistemos grėsmėmis grindžiamo skverbimosi testavimo sistemą;
- Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra paprašė paramos rengiant Europos

kibernetinio saugumo aviacijos srityje centro tikslus, didinant informuotumą apie kibernetinį saugumą ir įgyvendinant TIS direktyvą sektoriuose;

- Europos Sąjungos geležinkelių agentūra paprašė paramos įgyvendinant TISD geležinkelių sektoriuje, t. y. paramos kuriant infrastruktūros valdytojams ir geležinkelio įmonėms skirtą sektorių keitimosi informacija ir jos analizės centrą (ISAC), taip pat stiprinant gebėjimus (organizuojant mokymus ir informuotumo didinimo renginius);

ENISA rėmė Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros (*eu-LISA*) pastangas gerinti kibernetinio saugumo įgūdžius ir veiklos tęstinumą. Visų pirma ENISA teikė dalykines žinias organizuojant pratybas ir rengiant scenarijus, taip pat pasiūlė *eu-LISA* visapusiškai parengtą ENISA kibernetinių pratybų platformą, kad būtų galima organizuoti vienos iš gyvybiškai svarbių Europos Sąjungos IT sistemų parengties pratybas.

Be to, nuo 2019 m. ENISA aktyviai bendradarbiauja su ES institucijomis, įstaigomis ir agentūromis (pvz., ESGA, EMSA, EASA, ACER), remdama TIS direktyvą, vykdydama konkrečių sektorių žinių gilinimo ir informuotumo apie kibernetinį saugumą didinimo veiklą, taip pat susijusias sektorių kibernetinio saugumo politikos iniciatyvas.

71 punktas

2021 m. ENISA parengė ir 2022 m. paskelbs specializuotus mokymus tema „Kaip sukurti informuotumo didinimo programą ir naudoti teorines pratybas“, konkrečiai skirtus ES institucijoms, įstaigoms ir agentūroms. 2022 m. ENISA ir CERT-EU, vykdydamos struktūrinį bendradarbiavimą, taip pat surengs bendrus mokymus ES institucijoms, įstaigoms ir agentūroms.

72 punktas

Reikėtų pažymėti, kad ENISA kibernetinio saugumo pratybos yra plačios apimties ir skirtos plačiai auditorijai, įskaitant ES institucijas, įstaigas ir agentūras. Šis metodas atitinka ir ES institucijų, įstaigų ir agentūrų poreikius, nes ES institucijos, įstaigos ir agentūros iš tokių pratybų su valstybių narių atstovais gali gauti daug naudos. Pažymėtina, kad nuo 2016 m.

ENISA į „Cyber Europe“ pratybas įtraukė ES institucijų, įstaigų ir agentūrų techninius darbuotojus, kuriems vadovauja CERT-EU, kaip atsakinga šios veiklos planuotoja. Tęsdama šias pastangas, ENISA, vykdant gebėjimų stiprinimo veiklas įgyvendinama 2022 m. pratybų strategiją, planuoja pristatyti naują pratybų produktą, kuris bus pateiktas, padedant CERT-EU, tam, kad ES institucijoms, įstaigoms ir agentūroms būtų suteiktos galimybės mokytis vertinti savo veiklą.

3. Išvados ir rekomendacijos

ENISA ir CERT-EU pritaria 3 rekomendacijai (didinti CERT-EU ir ENISA dėmesį mažiau brandžioms ES institucijoms, įstaigoms ir agentūroms), kuri konkrečiai skirta šiems dviem subjektams.